

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 9So/85/2017
Identifikačné číslo spisu: 6016200056
Dátum vydania rozhodnutia: 29.05.2019
Meno a priezvisko: JUDr. Viera Nevedelová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2019:6016200056.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Viery Nevedelovej a členov senátu JUDr. Judity Kokolevskej a Mgr. Viliama Pohančenika, v právnej veci navrhovateľa: G. Š., nar. XX.XX.XXXX, bytom G. D. Č. XXX/XX, Š., zastúpeného Centrom právnej pomoci ustanovenou advokátkou JUDr. Alenou Nguyenovou, so sídlom Mládežnícka č. 17, Banská Bystrica, proti odporkyňi: Sociálna poisťovňa, ústredie, Ul. 29. augusta č. 8, Bratislava, o preskúmanie rozhodnutia odporkyne č. XXX XXX XXXX X zo dňa 17.10.2015, o odvolaní navrhovateľa proti rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici zo dňa 22. augusta 2017, č. k. 26Sd/12/2016-40, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici zo dňa 22. augusta 2017, č. k. 26Sd/12/2016-40 p o t v r d z u j e .

Odporkyňi náhradu trov odvolacieho konania n e p r i z n á v a .

Odôvodnenie

Krajský súd rozsudkom zo dňa 22.08.2017, č. k. 26Sd/12/2016-40, potvrdil rozhodnutie odporkyne č. XXX XXX XXXX X zo dňa 17.10.2015 (ďalej aj „preskúmané rozhodnutia“) a navrhovateľovi nepriznal náhradu trov konania.

Preskúmaným rozhodnutím zo dňa 17.10.2015 odporkyňa podľa § 82b zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 461/2003 Z. z.“) zvýšila starobný dôchodok navrhovateľa od 01.07.2015 na sumu 297,20 € mesačne s odôvodnením, že navrhovateľ k 01.07.2015 získal 13.838 dní, t. j. 37 rokov a 333 dní kvalifikovaného obdobia; suma minimálneho dôchodku za 37 rokov kvalifikovaných rokov dôchodkového poistenia je 150 % zo sumy životného minima 198,09 € mesačne, teda 297,20 € mesačne. Keďže suma starobného dôchodku navrhovateľa vo výške 268,30 € mesačne je nižšia, bola zvýšená o sumu 28,90 € na sumu minimálneho dôchodku 297,20 € mesačne.

Navrhovateľ v opravnom prostriedku namietal, že celkovo získal 39 rokov dôchodkového poistenia a žiadal, aby mu výška minimálneho dôchodku bola určená s ohľadom na 39 rokov, resp. 40 rokov, ktoré

by získal v prípade, že by mu bola započítaná aj doba šiestich mesiacov, po ktorú bol vyradený z evidencie na úrade práce pre tzv. nespoluprácu.

Z odôvodnenia rozsudku vyplýva, že krajský súd mal preukázané, že navrhovateľovi bol priznaný predčasný starobný dôchodok od 23.02.2012 rozhodnutím odporkyne zo dňa 06.06.2012, ktoré bolo potvrdené rozsudkom Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 20Sd/155/2012-17 zo dňa 18.09.2012 v spojení s potvrdzujúcim rozsudkom Najvyššieho súdu SR sp. zn. 1So/81/2012 z 10.09.2013 - v danom súdnom konaní bolo predmetom konania preskúmanie zákonnosti rozhodnutia odporkyne z hľadiska správneho zistenia obdobia dôchodkového poistenia a osobných mzdových bodov (ďalej len „OMB“). Na tom základe mal krajský súd preukázané, že odporkyňa v súlade so zákonom nezapočítala do kvalifikovaného obdobia dôchodkového poistenia rok 2002, v ktorom navrhovateľ získal OMB vo výške len 0,2196 a rok 2011, v ktorom jeho OMB bol iba 0,0939 a v súlade so zákonom určila výšku jeho minimálneho dôchodku len za 37 rokov kvalifikovaného obdobia dôchodkového poistenia sumou 297,20 € mesačne. Rozhodnutie odporkyne preto potvrdil.

Rozsudok krajského súdu napadol navrhovateľ včas podaným odvolaním prostredníctvom advokátky, určenej Centrom právnej pomoci rozhodnutím o predbežnom priznaní nároku na poskytnutie právnej pomoci (z dôvodu hrozby nebezpečenstva zmeškania lehoty). Podľa názoru navrhovateľa krajský súd nesprávne právne posúdil vec a nedostatočne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy na zistenie rozhodujúcich skutočností. Namietol nesprávnosť zvýšenia starobného dôchodku podľa § 82b zákona č. 461/2003 Z. z., lebo rozhodnutím o priznaní predčasného starobného dôchodku zo dňa 06.06.2012 mal zhodnotenú dobu 39 rokov a 131 dní dôchodkového poistenia a preskúmaným rozhodnutím mu bolo hodnotených len 37 rokov a 333 dní kvalifikovaného obdobia dôchodkového poistenia. Už v konaní o preskúmanie rozhodnutia o priznaní predčasného starobného dôchodku namietal, že mu mala byť zhodnotená vyššia doba dôchodkového poistenia a vyššie osobné mzdové body, jeho námietkami sa však v uvedenom konaní ani súd nezaoberal. Otázkou výšky OMB a nezhodnotených dôb sa nezaoberal krajský súd ani v tomto konaní. Číti sa preto poškodený a ukrátený na svojich právach. Žiadal preto, aby odvolací súd rozsudok krajského súdu zmenil, rozhodnutie odporkyne zrušil a vec jej vrátil na ďalšie konanie.

Odporkyňa v stručnom vyjadrení k odvolaniu navrhovateľa nepovažovala odvolacie námietky za dôvodné a navrhla, aby odvolací súd rozsudok krajského súdu potvrdil ako vecne správny.

Podľa § 492 ods. 1 SSP konania podľa tretej hlavy piatej časti Občianskeho súdneho poriadku začaté pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona sa dokončia podľa doterajších predpisov.

V súlade s citovaným ustanovením najvyšší súd v konaní postupoval podľa ustanovení zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok (ďalej len „OSP“).

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 OSP) preskúmal rozsudok krajského súdu bez nariadenia pojednávania v súlade s § 250ja ods. 2 OSP a dospel k záveru, že odvolaniu navrhovateľa nemožno vyhovieť.

Z dávkového spisu odporkyne mal odvolací súd preukázané, že rozhodnutím zo dňa 06.06.2012 bol navrhovateľovi predčasný starobný dôchodok priznaný od 23.04.2012 v sume 242,00 € mesačne. Rozhodnutím odporkyne zo dňa 13.11.2012 bol tento dôchodok po zistení vymeriavacieho základu za obdobie od 01.01.1992 do 31.12.1993 zvýšený od 23.04.2012 na 242,80 € mesačne.

Odvolací súd predovšetkým poukazuje na to, že predmetom prieskumu podľa tretej hlavy piatej časti Občianskeho súdneho poriadku je iba opravným prostriedkom napadnuté neprávoplatné rozhodnutie odporkyne. Súd v takom konaní nemôže preskúmať predchádzajúce, už právoplatné rozhodnutie odporkyne o priznaní predčasného starobného dôchodku ani znovu skúmať, či pri priznaní predčasného starobného dôchodku boli navrhovateľovi hodnotené doby a osobné mzdové body v súlade so zákonom a vykonávať o tom dokazovanie, pretože táto otázka bola predmetom súdneho konania, právoplatne ukončeného súdneho konania rozsudkom Najvyššieho súdu SR sp. zn. 1So/81/2012 z 10.09.2013.

Pokiaľ navrhovateľ má dôkazy o ďalších, doteraz nezhodnotených dobách dôchodkového poistenia a o vyšších OMB, má možnosť predložiť také dôkazy odporkyňa a požiadať ju o zvýšenie dôchodku z tohto dôvodu postupom podľa § 112 zákona č. 461/2003 Z. z..

Dôchodkový vek 62 rokov navrhovateľ dovŕšil XX.XX.XXXX, od tohto dňa je predčasný starobný dôchodok dôchodkom starobným.

Predmetom preskúmaného rozhodnutia zo dňa 17.10.2015 je iba rozhodnutie o nároku na sumu minimálneho dôchodku podľa § 82b zákona č. 461/2003 Z. z..

Medzi účastníkmi nebolo sporné, že výška starobného dôchodku navrhovateľa po jeho valorizáciách v súlade s § 82 zákona č. 461/2003 Z. z. ku dňu 01.07.2015 bola 268,30 € mesačne.

Dňom 01.07.2015 nadobudol účinnosť zákon č. 140/2015 Z. z., ktorým bolo do zákona č. 461/2003 Z. z. vložené ustanovenie § 82b.

Podľa § 82b ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z. v znení zákona č. 140/2015 Z. z. suma minimálneho dôchodku, ak odsek 2 neustanovuje inak, je:

- a) 136 % sumy životného minima pre jednu plnoletú fyzickú osobu podľa osobitného predpisu platnej k 01. januáru kalendárneho roka, v ktorom sa určuje suma starobného dôchodku alebo suma invalidného dôchodku vyplácaného po dovŕšení dôchodkového veku, ak poistenec získal obdobie dôchodkového poistenia podľa odseku 4 v rozsahu 30 rokov, alebo
- b) percentuálna výmera podľa písmena a) zvýšená o
  1. dva percentuálne body za každý ďalší rok obdobia dôchodkového poistenia podľa odseku 4 po získaní obdobia dôchodkového poistenia podľa odseku 4 v rozsahu 30 rokov,
  2. tri percentuálne body za každý ďalší rok obdobia dôchodkového poistenia podľa odseku 4 po získaní obdobia dôchodkového poistenia podľa odseku 4 v rozsahu 39 rokov.

V zmysle § 82b ods. 4 zákona č. 461/2003 Z. z. obdobie dôchodkového poistenia na účely minimálneho dôchodku je obdobie dôchodkového poistenia získané:

- a) v kalendárnom roku, za ktorý sa osobný mzdový bod určil najmenej v hodnote 0,241, ak v písmenách b) až d) nie je ustanovené inak,
- b) pred 01. januárom 1993,
- c) v cudzine alebo
- d) v kalendárnom roku,
  1. v ktorom boli splnené podmienky nároku na starobný dôchodok alebo invalidný dôchodok,
  2. do ktorého patrí deň, od ktorého bol priznaný starobný dôchodok alebo invalidný dôchodok podľa predpisov účinných pred 01. januárom 2004.

Navrhovateľ namietal, že pri priznaní dôchodku mu bolo zhodnotených 39 rokov dôchodkového poistenia a z toho dôvodu mu mala byť suma minimálneho dôchodku určená podľa § 82b ods. 4 bodu d/ zákona č. 461/2003 Z. z..

Z „osobného listu dôchodkového poistenia na určenie minimálneho dôchodku“, ktorý je prílohou preskúmaného rozhodnutia zo 17.10.2015, jednoznačne vyplýva, že odporkyňa skúmala, či navrhovateľ v každom z kalendárnych rokov 1993 až 2002 a 2006 až 2011 získal osobný mzdový bod aspoň v hodnote 0,241(OMB). Taký OMB navrhovateľ nemal za kalendárny rok 2002 (244 dní poistenia a OMB 0,2196) a rok 2011 (284 dní poistenia a OMB 0,0937).

Pokiaľ ide o rok 2002, v tomto roku bola navrhovateľovi v súlade s § 255 ods. 1 veta prvá zákona č. 461/2003 Z. z. v spojení s § 9 ods. 1 písm. d/ zákona č. 100/1988 Zb. ako doba dôchodkového poistenia zhodnotená doba poberania podpory v nezamestnanosti (náhradná doba) od 01.01.2002 do 01.09.2002 v rozsahu 244 dní.

Podľa § 255 ods. 3 zákona č. 461/2003 Z. z. za náhradnú dobu, dobu štúdia a dobu výkonu civilnej služby, ktoré sa hodnotia ako doba zamestnania získané podľa predpisov účinných pred 01.01.2004 a ktoré trvali celý kalendárny rok, patrí osobný mzdový bod vo výške 0,3, 0,6 v prípade materskej dovolenky. Ak sa kryjú tieto doby navzájom, patrí osobný mzdový bod vo výške 0,3, 0,6 v prípade materskej dovolenky len raz. Ak tieto doby trvali len časť kalendárneho roka, osobný mzdový bod sa určí ako súčin pomernej časti osobného mzdového bodu a počtu dní týchto dôb. Pomerná časť osobného mzdového bodu je podiel osobného mzdového bodu patriaceho za tieto doby, ktoré trvali celý kalendárny rok, a počtu dní kalendárneho roka, v ktorom sa tieto doby získali. Pomerná časť osobného mzdového bodu sa zaokrúhľuje na štyri desatinné miesta nahor.

Námietka navrhovateľa, že za dobu nezamestnanosti v roku 2002 mal mať OMB v hodnote 0,3 nie je dôvodná, keďže doba poberania podpory v nezamestnanosti v roku 2002 netrvala celý rok, ale iba 244 dní a navrhovateľ za tento kalendárny rok získal OMB v hodnote nižšej ako 0,241 (§ 255 ods. 3 zákona č. 461/2003 Z. z.).

Pokiaľ ide o rok 2011, odporkyňa obdobie dôchodkového poistenia a vymeriavací základ v tomto roku hodnotila tak ako boli vykázané v právoplatnom rozhodnutí zo dňa 06.06.2012.

Keďže v rokoch 2002 a 2011 bol navrhovateľ dôchodkovo poistený spolu 528 dní, po ich odpočítaní od celkového počtu 14.366 dní dôchodkového poistenia (39 rokov a 131 dní) získal 13.838 dní, teda 37,9123 rokov dôchodkového poistenia na účely minimálneho dôchodku, teda iba 37 skončených rokov „kvalifikovaného obdobia“ dôchodkového poistenia podľa § 82b ods. 4 zákona č. 461/2003 Z. z., keď ostatné obdobia dôchodkového poistenia v období pred 01.01.1993 a v rokoch 1993 až 2001 a 2006 až 2010 odporkyňa navrhovateľovi započítala v rozsahu, ako mu boli zhodnotené v právoplatnom rozhodnutí zo 06.06.2012.

Aj odvolací súd vzhľadom na vyššie uvedené dôvody dospel k záveru, že odporkyňa rozhodla o sume minimálneho dôchodku v súlade so zákonom. Rozsudok krajského súdu preto potvrdil ako vecne správny podľa § 250ja ods. 3 OSP v spojení s § 250l ods. 2 a § 219 ods. 1 OSP.

O trovách odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 224 ods. 1 OSP v spojení s § 250l ods. 2 a § 250k ods. 1 OSP tak ako je uvedené vo výroku tohto rozsudku, lebo navrhovateľ nebol v tomto konaní úspešný a odporkyňa taká náhrada nepatrí.

Tento rozsudok bol prijatý pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku n i e j e prípustný opravný prostriedok.